

Liikunnan ja urheilun tulosityksikön vuoden 2024 talousarvioehdotus ja vuosien 2025 - 2026 taloussuunnitelma

Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus ja sopeutusohjelma, toimenpiteet

TaKe –ohjelman tavoite on valtuustokauden aikana yhteensä n. 3 miljoonaa euroa. Tavoite toteutetaan 1/3 sopeutuksin ja 2/3 miljoonan euron maksutulojen lisäyksillä. Tavoite toteutetaan viiden vuoden aikana. Palvelutaso pysyy muutoksista huolimatta, vaikka sekä asukkaiden että hoidettavien liikuntapaikkojen määrät kasvavat lähes 10%.

Maksutuloja kerätään aikaisempaa enemmän uimahallilipuista, liikuntatilojen vuokrista, kentistä sekä merellisistä palveluista. Sopeutus rakentuu töiden uudelleenjärjestelyillä henkilöstösäästöinä, ostopalvelujen, koulutusten ja seminaarien vähentämisellä sekä työvoiman vuokrausta säätelemällä. Tässä omavalvonnan lisäämisen merkitys korostuu.

Syksyllä 2023 tulemme tarkentamaan taloudellisesti kestävänsä Espoon tavoitteet vuosille 2024-25. Olarin uimahallia koskeva säästö ei toteudu eikä hallintoon osoitettu hr-säästövaade, koska tulosityksiköllä ei ole hallintohenkilökuntaa. Näiden merkitys on yhteensä 140 teur ja ne korvataan muilla toimenpiteillä.

Koronasta toipuminen on suurelta osin tapahtunut. Ohjatun liikunnan senioriryhmien osalta olemme hiukan Koronaa edeltävää aikaa jäljessä, mutta uusien isojen ja avointen ryhmien lisäämisellä onnistumme kuroma osallistujamäärää koskevan palvelutavoitteen kuromisessa. Syksy 2023 ja kevät 2024 tulevat asian näyttämään.

Talous ja henkilöstö

Tulot, menot, netto TA-julkaisu (käyttötalous)

\$SeuraavaVuosi	Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö	KaikkiKumppanit	Kaikki tuotteet	KaikkiProjektit	Kauden saldo	Kaikki toiminnot	Saldo
1000 EUR	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	TA_Toimialaesitys 2024	TA_Toimialaesitys 2025	TA_Toimialaesitys 2026		
Toimintatulot	7 236	0	7 622	8 612	8 612		
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-51 724	0	-61 653	-63 772	-67 005		
Toimintakate	-44 488		-54 031	-55 160	-58 393		
Suunnitelmapoistot	-2 349	0	-2 653	-2 765	-3 184		
Tilikauden tulos	-46 837		-56 684	-57 925	-61 577		
Menot euroa/asukas	169		193	196	203		

Vuoden 2023 talousarvioon (56 129 M€) nähden vuoden 2024 talousarvion menot kasvavat n. 5,5 milj. euroa (n. 10 %:a), josta perusuran (peruspalveluhintaindeksin ja väestönmuutos) mukainen kasvu on 5,2 %. Perusuralla varaudutaan kattamaan vuoden 2024 toimintamenoista mm. Leiki ja liiku -käyttövuorojen kokovuotistamiskustannukset, sekä siihen liittyvä kumppanuus Espoon telineaitureiden kanssa sekä osa toimitilojen ja sisäisten palvelujen kasvusta. Perusuralla on varauduttu myös materiaali-, polttoaineiden ja energiakustannusten nousuun sekä merellisen ulkoilun tarpeisiin, mm. veneväylien digiviittoihin ja reittiliikenteen kustannusten kattamiseen.

Toimitilavuokrien kasvu oli n. 2 M€ suurempi kuin perusuran toimitilavuokrien laskennallinen kasvu.

Seuroille myönnettävien vuokra-avustusten kasvuun valtuustoryhmien neuvottelutoimikunta myönsi vuoden 2022 neuvotteluissa vuosille 2023 ja 2024 0,3 M€.

Taloudellisesti kestävänsä Espoo-ohjelman (TAKE) mukaiset säästötoimenpiteet ja maksutuottojen lisäykset on otettu vuoden 2024 talousarviossa ja vuoden 2025 taloussuunnitelmassa

huomioon. Vuoden 2024 Take-säästötoimenpiteiden vaikutus on menojen osalta -0,246 M€ ja tulojen osalta +0,1M€. Loput Take-ohjelman mukaisista tulojen lisäyksistä on keskitetty vuodelle 2025.

Jo alkaneita säästötoimenpiteitä jatketaan. Vuonna 2024 alkaa kaksi uutta säästötoimenpidettä; Liikuntapalvelujen oman toiminnan tehostaminen sekä hallinnon HTV-säästö. Koska Liikunnan ja urheilun tulosityksikössä ei ole liikuntajohtajan lisäksi muuta hallinnon henkilökuntaa, tullaan toimenpide vaihtamaan muuksi. Toimenpiteitä tarkastellaan ja suunnitellaan tarkemmin syksyn aikana.

Henkilöstö

Liikunnan ja Urheilun tulosityksikön toimintaympäristön keskeiset muutokset ovat uusien kohteiden valmistuminen, digitalisaatio, seuratoiminnan kehittäminen, oman ja ostopalvelutoiminnan jatkuva arviointi sekä koronan tuomat vaikutukset eri palvelualueille.

Henkilöstömäärä ei kasva, ellei yhteistyö hyvinvointialueen kanssa tuo rakenteellisia muutoksia. Lisäksi hankkeet voivat väliaikaisesti lisätä hr-resursseja. Hankkeita hakiessa onkin osattava katsoa hankkeen päättymisen taakse ja miettiä sitä, miten hankkeen tuomaa lisää voidaan jatkaa ilman pysyviä hr-muutoksia.

Toiminnan tehostaminen edellyttää toiminnan muutoksia ja resurssien uudelleen suuntaamista, kun toimintoja yhdistetään ja henkilöstöresursseihin sisältyviä riskejä vähennetään. Henkilöstöresurssien arvioinnissa hyödynnetään lähtövaihtuvuutta, esimerkiksi eläkepoistumaa. Eläkepoistumaan pitää varautua myös hiljaisen tiedon siirtämisellä ja osin siksi teemme vuosina 2023-24 Espoo Liikkuu 2030 visiokirjan päivitystä. Työhön osallistuu koko henkilökunta.

Asukkaiden sekä palvelujen määrän kasvu aiheuttavat jatkuvaa painetta resurssien riittävyteen. Toimintaympäristön muutoksiin vastataan osaamista jakamalla, yhdessä tekemisellä sekä kiinnittämällä huomio henkilöstön digitaalisiin taitoihin. Myös harkittua kumppanuutta halutaan lisätä esimerkiksi avustusten ohjaavaa vaikutusta lisäämällä. Uusien tehtävien ja vapautuvien vakanssien osaamisprofiilit suunnitellaan osaamistarpeita vastaaviksi ja todellisen työn kuvat aiempaa laaja-alaisemmiksi.

Liikunnanohjaajien ja uimavalvojen saatavuus on vaikeutunut. Tämä vaikuttaa myös ostopalvelujen laajentamiseen ja sen myötä palvelujen kehittämiseen. Uinninopetuksen osalta jatkamme palvelutuoteanalyysointia kustannusvaikuttavimman mallin löytämiseksi.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Etenkin ulkoliikuntapaikoilla on ollut asiakkaita. Ladut, mittava kevyen liikenteen verkko, ulkokuntosalit ja kuntoportaat ovat olleet hyvässä käytössä. Rantaraitti kehittyvine palveluineen ja lisääntynyt tapahtumatarjonta ovat saaneet espoolaiset liikkeelle. Tätä lähiliikunnan kehittämistä jatketaan.

Seuratoiminta on palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle. Kaupunki pystyi oikea-aikaisesti tukemaan seurakenttää myös lisäavustuksin. Lisäksi olosuhteet ovat kehittyneet ja esim. Matinkylän jääurheilukeskus, uusi uimahalli ja Leppävaaran Kameleontten –monitoimihalli ovat luooneet uusia harrastamisen mahdollisuuksia. Myös tekonurmet ovat kysytyjä ja niiden suosio lähiliikuntapaikkoina on kasvanut. Uudet tilat tuovat tilakustannuspaineita seuroille ja siksi olemmekin nostaneet vuokra-avustusten määriä varsin tuntuvasti.

Tulosityksikön henkilöstömäärä ei ole enää kasvanut, vaikka liikunta- ja ulkopaikat ovat kaupungin kasvun myötä lisääntyneet. Tiukkenevan taloustilanteen vuoksi tekemistä on tehostettu,

työnkuvia laajennettu ja muutettu. Lisäksi palveluissa hyödynnetään kumppanuuksia aikaisempaa enemmän strategisten palvelujen tuottamisessa. Osaamista ja työhyvinvointia kehitetään myös jatkossa työtehtäviä laajentamalla.

Liikuntapaikkojen perusparantaminen

1000 EUR	Muutettu TA				
	TP 2022	2023	TA 2024	2025	2026
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 416	-1 416	-1 416	-1 416	-1 416
Netto	-1 416	-1 416	-1 416	-1 416	-1 416

Liikuntalautakunnan perusparannusraha käytetään liikunta- ja ulkoiluapaikkojen perusparantamiseen. Niitä ovat mm. kenttien aidat ja valot, tekonurmien uusiminen, kuntoratojen kunnostus, kuntoportaat, saariston keittokatokset, uimarantojen kunnostus yms.

Koneet ja kalusto

1000 EUR	Muutettu TA				
	TP 2022	2023	TA 2024	2025	2026
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 043	-1 680	-1 500	-2 420	-1 820
Netto	-1 043	-1 680	-1 500	-2 420	-1 820

Koneet ja kalustossa varaudutaan mm. lähiliikuntapaikkojen ulkoliikuntavälineisiin sekä uusien ja peruskorjattavien tilojen ensikertaiseen kalustamiseen ja liikuntapaikkojen välineistöön. Määrärahoilla varaudutaan tekojääohjelman toteuttamiseen hankkimalla kylmäenergialaitteistoja.

Vuoden 2024 investointisuunnitelmaan kuuluu mm. venesatamien laitureiden uusiminen, venesatamien septilaitteet sekä ongelmajätekontit, ulkokuntosalit, liikuntahallien tulostaulut sekä Leppävaaran kentän lämmityksen lämminvaihdin.

Lisäksi hankitaan liikuntavälineitä ja kalusteita Matinkylän liikuntahalliin.

Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö / Johto ja kehittäminen

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Liikunta ja Urheilu tulosityksikön valtuustokauden ja vuositason tavoitteet perustuvat Espoo tariinaan sekä Espoo Liikkuu 2030 ohjelmaan.

Toiminnan kehittämisen painopisteet:

- Asiakaspalautteiden ja asukaspalautteiden hyödyntäminen palvelujen kehittämisessä.
- Digitaalisen kulttuurin juurruttaminen ja kehittäminen osana tulosityksikön toimintaa; e-urheilun kehittäminen osana Liikunnan ja urheilun toimintaa yhteistyössä koko kaupungin tulosityksiköiden ja urheiluseurojen sekä e-urheilutoimijoiden kanssa.
- Tiedolla ja vaikuttavuudella johtamisen mahdollisuudet johtamisen ja päätöksenteon tukena.
- Leiki ja Liiku -mallin kehittäminen ja laajentaminen osana kumppanuuksiin perustuvaa liikuntapaikkarakentamista, seurayhteistyötä ja varhaiskasvatuksen sekä peruskoulun ala-asteen kanssa käytävää lasten liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi tehtävää yhteistyötä.
- Espoo liikkuu visio 2040 valmistuu loppuvuodesta 2024.

Liikunta ja urheilu- tulosityksikkö jatkaa kaksivuotista Modernizing sport to foster a new active generation- hanketta. Hanke päättyy 31.8.2024. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 474 000 euroa ja EU:n osuus 381 000 euroa. Hanke on tärkeä, koska se mahdollistaa e-urheilun, seurayhteistyön ja digitaalisen kulttuurin kehittämisen. Hankkeen arvioitu budjetti vuodelle 2024 on 118 500 €, josta omavastuuosuutta on 23 250 €. Selvityksessä on jatkohankkeen mahdollisuus. On tunnistettu, että hankkeet ovat tärkeitä toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Tapahtumat

Espoo on saanut positiivista tunnettuutta suurten urheilutapahtumien järjestämispaikkana. Kaupungin kanssa käydään neuvotteluita monien ja erilaisten tapahtumien osalta, joille pyritään löytämään mahdollisuuksia niiden järjestämiseen Espoossa. Lajien kirjo pyritään pitämään laajana, jotta ne puhuttelevat mahdollisimman monia espoolaisia sekä kansallisia että kansainvälisiä vierailijoitakin. Huippu-urheilutapahtumista taitoluistelu, yleisurheilu, koripallo ja tennis on löytänyt Espoosta ”kotipaikkansa”. Leppävaaran ja Tapiolan urheilupuistojen olosuhteita kehitetään yhä paremmiksi myös suurten urheilutapahtumien järjestämispaikoksi.

Varmistuneita yhteistyötapahtumia vuosille 2024–2028:

2024

- Ystäväluistelu 2024 (helmikuu, tarkempaa ajankohtaa ei vielä päätetty)
- Hockey Day 1.-2.3.2024, Tapiola
- Hiihdon nuorten SM-kilpailut 8.-10.3.2024, Leppävaara
- Jääkiekon U18 MM 25.4.–5.5.2024, Espoo Metro Areena ja Vantaan Trio Areena
- Suunnistuksen SM-sprinttikilpailu 11.5.2024, Tapiola
- Yleisurheilun SM -viestit, Leppävaara
- Nuorten PM uinnit 2024 (heinäkuu, tarkempi ajankohta vielä avoin)
- Jodon EM-kilpailut syyskuu 2024, Otahalli
- Finlandia Trophy Espoo lokakuu, Espoo Metro Areena

2025: Kalevan kisat, TeamGym PM 2025 (marraskuu)

2026: Youth Athletics Games 2026, Leppävaara

2028: Jukolan viesti

Markkinointi ja viestintä

Markkinoinnissa ja viestinnässä keskitytään Espoo liikkuu 2030 –strategian mukaisiin painopisteisiin. Etenkin lapset ja nuoret, seniorit sekä terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat ovat keskiössä ja näitä ryhmiä tavoitellaan aktiivisesti eri kanavissa. Tärkeimpiä markkinointi ja viestintäkanavia ovat Espoon kaupungin internet, espoo.fi/harrastushaku, some-kanavat (keskeisimmät Facebook ja Instagram), infonäytöt, Wilma, eVaka, Espoo liikkuu- liite (Länsiväylä), mainokset Länsiväylässä ja muut painetut materiaalit. Saavutettavuuden ja moninaisuuden esilletuominen on painopisteenä.

Talous ja henkilöstö / Johto ja kehittäminen

Tehtäväalue sisältää lautakunnan, tukipalveluiden, kehittämisen sekä viestinnän ja markkinoinnin määrärahat.

2024 Liikunnan ja urheilun kehittämisen yksikkö Pa	KaikkiKumppanit	Kaikki tuotteet	KaikkiProjektit	Kauden saldo	Kaikki toiminnot	Saldo
1000 EUR	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	TA_Toimialaesitys 2024	TA_Toimialaesitys 2025	TA_Toimialaesitys 2026	
Toimintatulot	18	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-2 134	0	-4 051	-4 198	-4 363	
Toimintakate	-2 115		-4 051	-4 198	-4 363	
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 115		-4 051	-4 198	-4 363	
Menot euroa/asukas	7		13	13	13	

Olosuhdepalvelut

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Kumppanuus urheiluseurojen kanssa

Yhteistyö urheiluseurojen kanssa on moninaista.

Liikuntapaikkojen valvontaa suoritetaan yhteistyössä urheiluseurojen kanssa. Uusissa ja peruskorjatuissa tiloissa siirrytään ns. omavalvontaan.

Olosuhteiden kehittämistä tehdään yhteistyössä, kuten jalkapallo-olosuhteissa.

Kiintorastien asennus ja huolto tehdään yhteistyössä Espoon Suunta ry:n kanssa. Satamissa tehdään kumppanuussopimuksia huonokuntoisten laitureiden uusimisessa.

Olosuhteet kehittyvät urheilupuistoissa

Espoonlahden urheilupuistossa valmistuu pesäpallokentän ja tekojään huoltorakennus.

Uimahallin osalta valmistelussa uudisrakennus, jonka rakentaminen alkaa Tapiolan uimahallin peruskorjauksen valmistuttua, vuonna 2026.

Tapiolan urheilupuiston katu- ja puistosuunnittelu jatkuu, uusien kenttien ja stadionin rakentaminen alkaa 2025.

Uimahallin peruskorjaus alkaa syksyllä 2023, sen odotetaan valmistuvan 2026.

Perkkaan kentälle saadaan siirtokelpoinen huoltorakennus käyttöön tammikuussa.

Leppävaaran urheilupuistossa Kameleonten liikuntahallin viereisen tekonurmen/tekojään rakentaminen alkaa syksyllä 2024, mikäli siihen osoitetaan määrärahat.

Lähiliikunta-alueiden rakentaminen alkaa.

Ulkoilu

Oittaaan uimarannan huoltorakennuksen rakentaminen siirtyä edelleen. Rakennuksen uudet suunnitelmat valmistuivat keväällä mutta rakentamisaikataulu on edelleen avoin.

Leirintäalueelle valittu operaattori vetäytyi viime hetkellä hankkeesta eikä uutta toimijaa etsitä toistaiseksi. Sen sijaan tavoitteena on saada alueen kokonaisuudelle kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta alueen asemakaavoitusta voidaan tarvittaessa tehdä. Kehittämissuunnitelmassa pyrkimyksenä ottaa alueen eri toimijoiden tavoitteet ja sovittaa ne yhteen järkevällä, yhtenäisellä tavalla.

Ulkoilureittejä kehitetään yhteistyössä kaupunkitekniikan keskuksen kanssa. Rakentamishojelman mukaan uusia ulkoilureittejä valmistuu vuosittain muutama kilometri.

Luonnonjääkenttien jäädyttämistä jatketaan. Jäädytettävien kenttien määrää vähennetään asteittain. Hiihtolatuojen ylläpito hoidetaan edellistalvien tapaan.

Lähiliikuntaolosuhteita kehitetään rakentamalla uusia suosion saaneita ulkokuntosaleja.

Kuntoportaiden suunnittelu ja rakentaminen etenee suunnitelmien mukaisesti (kuntoportaat/vuosi). Elokuussa avattiin uudet kuntoportaat Kabiksenkallion alueelle Olariin.

Merelliset ulkoilupalvelut

Saariston reittiliikennettä kehitetään edelleen ja pyritään löytämään uusia saarikohteita ja parantaa mahdollisuutta vierailla saaristossa. Saariston palveluja parannetaan mm. telttailu- ja grillausolosuhteet ovat parantuneet. Saariston palveluja kehitetään myös veneilijät huomioiden. Stora Herröseen rakennetaan astianpesupaikka palvelemaan veneilijöitä ja telttailijoita. Saaris- toliikennereittien aikatauluja muutetaan siten, että ulkoilusaarissa voi viettää aikaa pitempään. Fillarireitti Otaniemestä Kivenlahteen toteutetaan myös vuonna 2024. Pentalan saaristomuseon liikennettä jatketaan elokuun loppuun.

Satamien huonokuntoisten laitureiden uusimista jatketaan, tavoitteena uusia vähintään kaksi laituria vuosittain. Otsolahteen rakennetaan lisää ekolaitureita täysin kierrätettävästä materiaalista. Suomenojalla uusitaan huonokuntoinen F-laituri. Venekerhojen kanssa tehtävillä kumppanuussopimuksilla edistetään laitureiden uusimista. Saariston metallisia huoltolaitureita puretaan niiden huonon kunnon vuoksi ja huoltolaitureiden tilalle rakennetaan peräpoijupaikkoja, kal- liokiinnityspaikkoja ja mammutti ponttonilaitureita. Ponttonilaitureilla turvataan mm. saariston huoltoliikenteen sujuvuus. Espoon kaupungin satamien jätteenkäsittelyä ja lakisääteistä lajitte- lua parannetaan kierrätyspisteillä. Saariston jätteenkäsittelyä kehitetään mm. syväkeräysasti- oilla.

Kaupunki hakee uimarantojen yhteyteen kahvila- ja ravintolayrittäjiä mm. Kivenlahteen. Yrittä- jän tulee rakentaa uusiin tiloihin myös yleisö WC:t ja uimarantojen valvojen tilat. Klobbenin ui- marannan ravintolan rakentaminen aloitetaan vuonna 2023. Hanikan uimarannalle avataan uusi talviuintikohde.

Talous ja henkilöstö / Olosuhteet

1000 EUR	2024 Olosuhteet Pa KaikkiKumppanit Kaikki tuotteet KaikkiProjektit Kauden saldo Kaikki toiminnot Saldo					
	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	TA_Toimialaesitys 2024	TA_Toimialaesitys 2025	TA_Toimialaesitys 2026	
Toimintatulot	7 166	0	7 519	8 509	8 509	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-41 269	0	-47 660	-49 156	-51 600	
Toimintakate	-34 103		-40 142	-40 648	-43 092	
Suunnitelmapoistot	-2 349	0	-2 653	-2 765	-3 184	
Tilikauden tulos	-36 452		-42 795	-43 412	-46 276	
Menot euroa/asukas	135		149	151	156	

Liikuntapalvelut

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Seurat ovat toteuttaneet liikuntarakentamista kaupungin myötävaikutuksella. Liikuntapalvelut on edistänyt uusien liikuntapaikkojen syntymistä mm. ostosopimuksin. Liikuntatilojen vuokra-avustus seuroille on tällä hetkellä n. 35 prosenttia toteutuneista vuokratukustannuksista. Matinkylän jääturheilukeskuksen ja Kameleonttien valmistuminen sekä ratsastuskoulujen mukaantulo vaikuttavat merkittävästi nykyiseen n. 35 % vuokratukeen. Vuokra-avustuksen suhteellinen pieneeminen lisää eri lajien välistä eriarvoisuutta ja se on uhka kumppanuusmallien lisäämiselle. Myös energiakriisillä voi olla arvaamattomia vaikutuksia.

Koulujen liikuntatilojen ilta- ja viikonloppuaikojen omavalvontaa siirretään edelleen urheiluseuroille kustannustehokkuuden lisäämiseksi. Omavalvontakouluissa mahdollistetaan loma-aikojen ja arkipyhien käyttö. Valvonnan sujavuus ja turvallisuus vaatii sähkölukkojen sekä valvontakameroiden asentamista kouluille. Omavalvontaa on avattu myös kouluille, joissa on samanaikaisesti sekä liikuntasalin että luokkien iltakäyttöä ja toimintaa pitää laajentaa edelleen. Uudet koulut suunnitellaan omavalvonta huomioiden.

Ohjattua liikuntaa toteutetaan pääsääntöisesti senioreille vahvasti kumppanuuksin ja yhteistyötä hyödyntäen. Erityisesti +75 senioreille suunnattuja ohjattuja liikuntaryhmiä lisätään ja seniorit +68 ostopalvelua lisätään. Senioreiden ja erityisryhmien tavoittamiseen kiinnitetään erityistä huomiota viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Erityisryhmien liikuntaa tarjotaan myös yhteistyössä monien eri yhdistysten ja liikuntaseurojen kanssa. Liikuntalautakunta myöntää vuosittain liikuntatoiminta-avustusta erityisryhmille. Vuonna 2023 liikuntatoiminta-avustusta myönnettiin 149 211 euroa.

Terveytensä kannalta liian vähän liikkuville annetaan liikuntaneuvontaa Espoon terveysasemilla. Ohjatut ulkoliikuntaryhmät mahdollistetaan vuodenajat huomioiden. Olarin uimahallissa toteutetaan vesijumpparyhmiä senioreille. Nettijumppien, esim. Virtuaalisten vesijumppien kautta tavoitetaan myös uusia kohderyhmiä. Nettijumppien avulla esim. tuolijumppaan osallistuminen on mahdollista mm. palvelukeskuksissa tai kotona. Espoon kaupungin henkilöstölle suunnattuja liikuntaryhmiä toteutetaan ostopalveluna myös virtuaalisina mahdollistaen osallistumisen kaikille työikäisille.

Perheliikunta Töpinöitä laajennetaan. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrasteliikuntaryhmiä lisätään alueelliset tarpeet huomioiden. Alakoululaisten WAU-kerhoja järjestetään pääasiassa kouluilla heti koulupäivän jälkeen. Tavoitteena on 100 kerhoa. Jumppi -harrasteryhmiä 13-18-vuotiaille lisätään uusilla kumppaneilla. Jumppi-toiminta toteutetaan yhteistyössä espoolaisten urheiluseurojen ja liikunta-alan yritysten kanssa. Jumppi-ryhmillä tarjotaan nuorille maksutonta liikuntaa osana nuorten harrastustakuuta. KULPS-liikuntapolku tarjoaa esikoululaisista kymppiluokkalaisille mahdollisuuden tutustua eri liikuntalajeihin ja -paikkoihin. KULPS-liikuntapolku toteutetaan espoolaisten urheiluseurojen ja liikunta-alan yritysten kanssa. KULPS toiminnalle on selvästi lisätarvetta.

Koululaisten loma-aikojen liikuntatarjonnassa painotetaan avointa toimintaa lapsille, nuorille ja perheille. Lasten monilajileiritointia jatketaan Espoonlahdessa ja Leppävaarassa yhteistyössä seurojen kanssa. Tarvetta leirille on myös Keski-Espoon alueella. Koulujen uimaopetusta järjestetään esiopetusoppilaista alakoulujen neljäsluokkalaisiin asti, turvaten tekniikkaryhmät viidennellä ja kuudennella luokalla. Uinnin oppimisvajeen kuromiseksi järjestetään maksutomia lasten uimakouluja.

Alakouluihin tavoitteena 10 harrasteryhmää ja 120 käyntiä / vko. Keskiviikon harrasteiltapäivän tarjontaa on tehostettu yläkouluilla 7- 9-luokkien oppilaille. Laadun tarkkailua nostettu, sillä

avustusperusteita on muutettu. sekä kouluja ja seuroja aktivoitu toiminnan mainostamiseen. Tavoitteena 1000 kävijää / viikko (sis. avoimet- sekä seurojen omat ryhmät) .

Toiminnan kehittämisen painopisteet

- Matalan kynnyksen harrastemahdollisuuksien kehittäminen, yhdenvertaisuuden ja kotoutumisen edistäminen yhteistyössä seurojen ja eri toimijoiden kanssa.

Koulupalvelujen tilojen käytön poikkitoiminnallinen tehostaminen - omavalvonnan lisääminen.
Seura- ja järjestöyhteistyön syventäminen - seurataapaamisten teemoittaminen
Palvelulupauksen ylittäminen

Lasten ja nuorten harrastemahdollisuuksien monipuolistaminen yhteistyössä kumppaneiden kanssa jatkuu. Liikunta- ja ulkoilupaikoilla tarjotaan osallistumismahdollisuuksia lisäämällä vapaa-uoroja monipuolisesti eri liikuntatiloihin seuraharjoittelun ulkopuolelta.

Palveluja kehitetään yhteistyössä seurojen ja yksityisten toimijoiden kanssa. Seurayhteistyössä tähdätään liikunnan arvostuksen nostamiseen yhteisillä ponnistuksilla markkinoinnin, viestinnän ja tapahtumien keinoin. Kestävän kasvatuksen periaatteet huomioidaan myös koko seurakunnan osalta. Seuroja kannustetaan ja ohjataan auditoimaan lasten ja nuorten urheilun tähtiseura laatutekijät (täyttää myös eurooppalaisen Sports Club for Health-ohjelman periaatteet). Lisäksi käymme seurojen kanssa keskusteluja siitä, miten harrastamisen hinnan kasvu voitaisiin Espoossa pysäyttää.

Talous ja henkilöstö / Liikuntapalvelut

	2024 Liikuntapalvelut Pa	KaikkiKumppanit	Kaikki tuotteet	KaikkiProjektit	Kauden saldo	Kaikki toiminnot	Saldo
1000 EUR	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	TA_Toimialaesitys 2024	TA_Toimialaesitys 2025	TA_Toimialaesitys 2026		
Toimintatulot	52	0	104	104	104		
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-8 322	0	-9 942	-10 418	-11 042		
Toimintakate	-8 270		-9 838	-10 315	-10 938		
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0		
Tilikauden tulos	-8 270		-9 838	-10 315	-10 938		
Menot euroa/asukas	27		31	32	33		